אשת אחיו שלא היה בעולמו היכא כתיבא • ומ"ם תיפוק ליה מדכתיב (משלי ג) דרכיה דרכי נעם ומהאי טעמא עבדינן מהיכ כתיב בפרקין• גבי מעשה בנחזל לייבם ת"ח תפשה למילי דתניא כדתמר בפרקין• גבי מעשה בנחזל לייבם ת"ח תפשה אחיו שלא היה בעולמו דכתב רחמנא ל"ל ובפרק כ"ם(נקמן קיח:)גמי דייקינן מיני' דקמן זוקק ליבום מ"מ מצמצ דעיקריה לגופיה תיפוק ליה דתיקו ותמ"ל דתיקמיך להיכא דתמוהה אל יבמה מטובכת הוה ספיר דרכי טעם ותמתין שמואל זכר ונהמ זקוקה ט:

אחות אמה מנבי יעקב • לענין תפש אחיו שלא היה בעולמו אין סכרת למילף מנבי יעקב דלא מיקרי אמיס אח"כ הס בעולם אחד ככבי יעקב דפסיעת דמיקרי אחין ולי לאו למיעט קרא בהדיא לא הוה שייך למילף מנבי יעקב לענין הך מילתא:

ולימא הלכה כרבי אומר אין זיקה • פי' בקונטרס דרבי יהודה בן בתירא דמייתי לקמן דמדפסיק שמואל כר' יהוד' בן בתירא דאמר יש זיקה דאחות אמה מידי דדמי ליה אבל היכא דאיכא מידי דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן ליבום אחות אמה מלוט דכתיב "כי אנשים אתים אנחנו" מסתברא מבני יעקב הוה ליה למילף משום דמפני מדהוה ליה למכתב 'שנים עשר עברך בני אבינו' וכתיב "אחים" ש"מ לאפוקי, ואיצטריך למכתב "אחים" ואיצטריך למכתב "יחדו" דאי כתב רחמנא "אחים" ה"א ליקיל אחות אחות מלוט וכתיב תימא לא מפני לאיי אפוויי מפני מדהוה ליה למכתב 'רעים' וכתיב "אחים" שמע מינה לאפוקי כתב רחמנא "יחדו" המיוחדים בנחלה ואי כתב רחמנא "יחדו" הוה אמינא דמיחדי באבא ובאמא צריכא ואה מהיכא תיתי יבום בנחלה תלא רחמנא ונחלה מן האב ולא מן האם היא איצטריך סד"א הואיל וחידוש הוא דקמשתרי ערוה נביה אימא עד דמיחדי באבא ובאמא צריכא אמר רב שומרת יבם שמתה מותר באמה אלמא קסבר יש זיקה גלימא הלכה כדברי האומר אין זיקה אי הוה אמר הכי ה"א הנ"מ בחד יש זיקה גלימא הלכה כדברי האומר אין זיקה אפי' בחד אי אמר הכי הוה אמינא אפילו מחיים למשמע לן לאחר מיתה אין מחיים לאשמעינן לאסור לבעל מצות יבמין ותנן יבמתו שמתה מותר באחותה באחותה אין הדין דאפילו באמה ואידי דתנא רישא אשתו שמתה מותר באחותה באחותה אין אבל באמה לאו דהויא לה איסורא דאורייתא תנא נמי סיפא מותר באחותה רב יהודה אמר שומרת יבם שמתה, אסור באמה אלמא קסבר יש זיקה ולימא הלכה כדברי האומר יש זיקה אי הוה אמר הכי הוה אמינא הנ"מ בחד אבל בתרי אין זיקה והא כי פליגי בתרי פליגי אלא אי אמר הכי הוה על היכם מסום תמותו: **ופא כי פליגי** • ר"י ורבנן בתרי [הוא] דפליגי דקמסי (נקמן דף מה:) המתן עד שיסגא לחיך מנשה: רשתוסה נפילה • שנפלה לרשתוסה קודמת לזו בפעם רשתוסה: **שניה לניסואין** • לניסואין של שני שהוה נשוי כבר האחרת כשנפלה זאת לפניו: **ופרכינן מי לא עסקינן** • כלומר מי לא מיתוקמא נמי מתני' בייבם לשם מחין תמילה ותמ"ל כגם לא הויא הך יבמתו אור יבמתי שניה לניסואין: **אלא שניה לניסואין** • שנישאת לו פעמים אחת לבעל ואחת ליבם: **פיכא כתיבא** • לחיסורא: **סמיוחדים בנחלה** • הלמיין לירש זה את זה: **לחוש לחומו** • "כי יבמו אחים" שניהם עבר אחד לחיי בני לחיינו" (בראשית מג) **מעריות** • "ערות אשת אחיך" וקי"ל בקמן בפרק הבא על יבמתו (דף מה.) דלחילו לחיך מן התא ולא מן התב: **ו פיא שיבה כו'** • לחט"ג דלא דמו קרוב להדדי כיון דתדוייהו בביאת כהן-משמעי דייקינן בהו ג"ם מה להן חולן וקולה ומה ט': **מלוט כי לניזיס לחיס לנחנו** • ומחייבם לשם מחי מבני שהרי בן לחיו היה (ג): **סמיוחדים בנחלה** • שמולקין נחלה אחת מולקין נחלה אחת: **נפל מפקיעה מיפי** • לולמ עד דמיחדי בחבא ולחמא והא ייבום בעלמא מליא דכתיב (דברים כה) "יקום על שם אחיו המת" ותוקמינן לקמן (דף כד:) "על שם אחיו-לעולם שיירש המייבם כל נכסי המת ולין לחיו מולקין עמו: **לין זיקה** • זיקה יכמתו שמתה לא לימת למיהוי כלרופה להאסר (ב)(לחמן) עליו מסום ממותו: **ולימא הלכה כדברי האומר לין זיקה** • דתנן בפ' החולץ (לקמן מה:) שומרת יבם שקדם לחיו לח לחומה של יבמה ולה היבום בלחיו מסום רבי יהודה בן בתירא לחמרי לומרים לזה שקדם לחות יבמתו ממתן מלכוסו לפי שלחות זקוקתו היה הולך ולחחר שמקקה לחומה לו קדם לח זו צריך להמתין עד שתמייבם היבמה לחיו דפקטה זיקה ולמר שמואל הלכה כרבי יהודה ומדקתמר "הלכה" מכלל דפליגי עליה ולמרי' לין זיקה לחיין תביכה לחסור עליהן קרובותיהן": **כ"מ** • דלא תביכה זיקה להיות לחסורה קרובות, בחרי לחיו, כשנפלה לפני מני יבמין כגון הכיה לחקם פלוגתא דר"י ורבנן דכיון דלא לחיכא למיסר קרובות: **מכל כחד** • שלין לה אלא יבם לחד בלודי עליה דמיין לחיכא למיסר כבולה ויבמה: **ולימא הלכה כדברי האומר לין זיקה אפילו כחד** • ר"ע קל"ל בפ' ל' לחיין (נקמן כב:) שומרת יבם לין יבמה מיפר נדריה לה לחחד ולה לגבים כלומר בין שנפלה לפני יבם לחד בין שנפלה לפני גבים דלא קריין ביה לחיבה": **ס"ם לפיי מחייב** • (ג)ביבמה מוחר בחמה קודם חליבה ולפי היבמה לגוף מסום בה לחקו: **דלחסור לבעל כו'** • ולי נסיב לחמה מחיים מבטל לחמה לגמרי מיבום ומחלינה: **יבמתו שמתה מותר בלחמותה** • דלחפי לחקו מחה מוחר בלחמותה לבל לחמה לגבי לחמה לחסורה לה לחחר מיתה לחקו כיבמתו גמי לחסורה: **מיסורא דאורייתא** • לחמה ולה פליג בין מחיים בין לחחר מיתה לחקו כדלחיך "עליה בחייה": **ים זיקה** • זיקה ייבום הויא לכגוסקה ולחוקרם לחמה על היבם מסום חמותו: **ופא כי פליגי** • ר"י ורבנן בתרי [הוא] דפליגי דקמסי (נקמן דף מה:) המתן עד שיסגא לחיך מנשה:

"ראשונה" לא משתבש מאי "ראשונה" ראשונה לנפילה ומאן דתני "שניה" לא משתבש מאי "שניה"-שניה לנשואין, מי לא עסקינן דיבם ואח"כ בנם אלא מאי "שניה" שניה בנשואין: אשת-אחיו שלא היה בעולמו היכא כתיבא? אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא כי ישבו אחים יחדו שהיתה להם ישיבה אחת בעולם-פרט לאשת-אחיו שלא היה בעולמו "יחדו"-מיוחדים בנחלה "פרט לאחיו מן האם רבה אמר 'אחין מן האב' יליף *אחות-אחות מבני יעקב מה להלן מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם, ליליף אחות-אחות מעריות? דלמא 'אחים-מאחים' ואין דנין "אחים מאחיך" מאי נפקא מינה *תנא דבי ר' ישמעאל וישב הכהן יבא היא שיבה זו היא ביאה *ה"ם היכא דליכא מידי דדמי ליה אבל היכא דאיכא מידי דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן ליליף אחות אחות מלוט דכתיב "כי אנשים אחים אנחנו" מסתברא מבני יעקב הוה ליה למילף משום דמפני מדהוה ליה למכתב 'שנים עשר עבדיך בני אבינו' וכתיב "אחים" ש"מ לאפוקי, ואיצטריך למכתב "אחים" ואיצטריך למכתב "יחדו" דאי כתב רחמנא "אחים" ה"א ליקיל אחות אחות מלוט וכתיב תימא לא מפני לאיי אפוויי מפני, מדהוה ליה למכתב 'רעים' וכתיב "אחים" שמע מינה לאפוקי כתב רחמנא "יחדו"-המיוחדים בנחלה ואי כתב רחמנא "יחדו" הוה אמינא דמיחדי באבא ובאמא, צריכא, והא מהיכא תיתי יבום בנחלה תלא רחמנא ונחלה מן האב ולא מן האם היא איצטריך, סד"א הואיל וחידוש הוא דקמשתרי ערוה נביה אימא עד דמיחדי באבא ובאמא, צריכא אמר רב שומרת יבם שמתה מותר באמה אלמא קסבר *יש זיקה גלימא הלכה כדברי האומר אין זיקה אי הוה אמר הכי ה"א הנ"מ בחד יש זיקה גלימא הלכה כדברי האומר אין זיקה אפי' בחד אי אמר הכי הוה אמינא אפילו מחיים למשמע לן לאחר מיתה אין מחיים לאשמעינן *לאסור לבעל מצות יבמין ותנן *יבמתו שמתה מותר באחותה באחותה אין הדין דאפילו באמה ואידי דתנא רישא אשתו שמתה מותר באחותה באחותה אין אבל באמה לאו דהויא לה איסורא דאורייתא תנא נמי סיפא מותר באחותה רב יהודה אמר שומרת יבם שמתה, אסור באמה אלמא קסבר *יש זיקה ולימא הלכה כדברי האומר יש זיקה אי הוה אמר הכי הוה אמינא הנ"מ בחד אבל בתרי אין זיקה והא כי פליגי בתרי פליגי אלא אי אמר הכי הוה

תוספות ישנים

ואי כתב רחמנא יחדו. ניב כתב לחמנא לשכתב יחידתה והא כמה תנחים סבדי דים זיקה וכ"ב לחי דייק מסחם מתניתין דפ' ד' לחין (נקמן י' ומ) זלח לומרם דים זיקה ולפי' בחדי לחין הלח ולמי בההוא דל"י מודו כולהו דש"ש קדושין פקעה זיקה וכסוף שמעתין (דף יח:) דמלריך חדי מילי דשמואל היה יכול לומר לי לחמוחין ים זיקה ס"ל בהחיד דל"י דקידושין מפקעי זיקה הלח טעמא לחריכא לשכח וחין לפרש דכדברי האומר לין זיקה ס"ל ר"מ דח"כ מלי קלמר ס"ל דש"מ בחדי כח כ"מ בחד נמי קלמר לחין זיקה וליכא למימר נמי דהייבו ר' יהושע דלמר יפר ללמד ולח לעשים דהח כפ' ד' לחין מוקי פלוגחייהו בעבד כה מלמר ופליגי לי מלמר קושה לי ללו ר"ל דלין ל"ל לחלק משום קידושין ורב יוסף דקדי ליה ימידלה קסבר דכולהו חנחי סבדי לין זיקה וליה ליה דרב חנחי דפייר ממחני דפ' ד' לחין דים זיקה דס"ע פליגי עליה החם וכן משמע בהמולן(נקמן י·)דקאי רב יוסף משנה קחיכה לרישה דחנן יבמתו שמתה מותר בחחותה ומ"ג דבעי למידק מינה בשמעתין דים זיקה ולח דבר יוסף לח בעי לפרוכי לשכח דלמר יבמתו שמתה מותר בחחותה לפי שלין לה זיקה לפי שלין לה בעי למימר לחחות לשמעינן דים זיקה משום דסבר לין זיקה לכולי עלמח: **אבל** מחיים לח לחסור לבטל מלות יבמין•ולחפילו ר"ע דלמר מס מחיה מחיה מודה הכח דשחני החם דסבר עשוחה לו ולח"ם ומגלן דסבר לין זיקה דלמח לעולם ים זיקה ולחחר מיחה שרי משום דפקעה זיקה כדלמר בשמוך ול"ל דחש"ם עשוה בשמוך לריכוחי דחמח הוה ללו ים זיקה לחר מיחה נמי לחסור דזיקה בכדי לח פקעה והלי

תום' חד מקמאי
אסיקנא דאחין מן האב מיכסין אע"פ שאין אחים מן האב. מן האם אין מיכסין: ולא יבא לעשות כהם:

נוסח אחר
ב א מיי' פ"ל מהל' יבום הלכה ו סמג עשין כה טוש"ע אה"ע סימן קנו סעיף ו:
ג מיי' שם הלכה יג סמג עשין שם ולפיל קי טוש"ע שם סימן קנו סעיף ה.

נוסח אחר
מקורות ומ"מ בגוש רק זה אחות-אמו מן האב
אבנט
◇ הגהות הגליונות

[ע' תוס' יומח כ: ד"ה סכ"מ ומו' ממחות ד. ד"ה מלי ג"ם מה שכחיבו נקמיה]

נוסח אחר
אבנט
מקורות ומ"מ בגוש אחר דבריו כאן ואחר

[נקמן כה: כ"ב קי:]

[נקמן כה: ג. נא. נב.]

[נקמן יח. ומ"ל *למען מא]

[נקמן ב. נא. נב.]

[נקמן כה: ג. נא. נב.]

[נקמן כב: כה. ומ' נקמן מ.]

הגהות הב"ח
(ה) רש"י ד"ה מלוט וכו' כיס כפ"ד ומ"ש מ"ש כתב למעלה יחדו כמיומדין בנחלה וכו' לפסוק למוד מלוט ללון שלין: (ב) ד"ה לין זיקה וכו' לפחוב מחה עליו:(ג)ר"ה ס"ל מפילו מחיים מחי סיכמה מוחר בחמה:

נליון הש"ם
חס"ד ד"ה מלוט ומיומדין בנחלה וכו'. עיין נקמן דף כח ע"ל מה"ש ד"ה כל כ"ג:

נוסח אחר
מקורות ומ"מ בגוש אחר דבריו כאן ואחר